

Eesti Rahvusraamatukogu

majandusaasta aruanne

01.01.2018 - 31.12.2018

Registrikood:	74000139
Aadress:	Tõnismägi 2 15189 Tallinn
Telefon (info):	3 726 307 501
Faks:	3 726 311 410
Elektronpost:	nlib@nlib.ee
Kodulehekülg:	www.rahvusraamatukogu.ee
Peadirektor:	Janne Andresoo
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ

SISUKORD

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Tulemiaruanne.....	7
Rahavoogude aruanne	8
Netovara muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted.....	10
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 3 Maksud	14
Lisa 4 Materiaalne põhivara	15
Lisa 5 Immateriaalne põhivara	16
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 7 Kasutusrent	17
Lisa 8 Müügitulu	18
Lisa 9 Sihtfinantseerimine.....	19
Lisa 10 Majandamiskulud	20
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 12 Tööjõukulud	21
Lisa 13 Seotud osapoolte tehingud.....	21
Lisa 14 Bilansipäevajärgsed sündmused.....	21
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	22
Majandusaasta aruande allkirjad	24

Tegevusaruanne

Eesti Rahvusraamatukogu 2018. aasta tegevuskava lähtus raamatukogu missioonist säilitada Eesti kultuuripärandit ning olla sillaks teadmiste ja inimeste vahel. Hoidsime oma pilgu visioonil olla uue põlvkonna raamatukogu Euroopa haridus- ja kultuurimaastikul. 2018. aasta tulemusi analüüsid saame tõdeda, et aasta oli edukas ja eesmärkide täitmiseks tehtud tegevused kandsid vilja. Peamised tegevusfookused olid suunatud kogude ja teenuste kättesaadavuse suurendamisele ning teenusepõhise organisatsiooni arendamisele.

Eesti Rahvusraamatukogu (edaspidi RR) tähistas koos Eesti Vabariigiga 2018. aastal 100. aastapäeva. Selle olulise tähtpäeva väärikas ning mõtestatud tähistamine kajastus ka raamatukogu 2018. aasta tegevuseesmärkides. Olulisimad ettevõtmised selles vallas olid esinduslik raamatunäitus ja kultuuriprogramm *Sada aastat kirjandust*, mis andsid ülevaate rahvuskirjanduse suundumustest kümnel kümnendil, ning Baltimaade rahvusraamatukogude ühisnäitus kolme riigi kirjastamistegevusest kahe maailmasõja vahel *Keelu alla! Balti raamat 1918–1940*, samuti näitus *Riigiraamatukogu 100*, mis tutvustas parlamendiraamatukogu kujunemist. Juubeliaasta tippündmusteks olid Piret Lotmani monograafia *Eesti Rahvusraamatukogu 1918–2018* ilmumine, rahvusraamatukogude mõju ja rolli ühiskonnas käsitlenud RR-i juubelikonverents *Imagine a National Library* ning RR-i juubeligala.

2018. aasta oli lähiaastateks uute sihtide seadmise aasta. Väärtuslikuks ja sisukaks organisatsiooni arengu mõttes kujunes strateegiaprotsess ise, mis toimus laialdase kaasamisena ja milles osales üle 100 RR-i töötaja.

Organisatsiooni arendamise vallas oli mullu peatähelepanu teenuspõhiseks organisatsiooniks kujunemisel. Rakendasime teenuste portfelli juhtimist: tegelesime teenuste kaardistamise, analüüsimise, hindamise ja kinnitamisega. Kujundasime välja teenuste kvaliteedinäitajate süsteemi, milles kirjeldatud mõõdikud on kooskõlas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi avalike teenuste registri näitajatega. Lõime teenusejuhtide koolitamiseks aastaringse seminarisarja ning RR-i töötajate ja kasutajate infokirjaoskuse arendamiseks koolitussarja ja veebipõhise kanali. Viisime edukalt läbi Rahandusministeeriumi kaudu rahastatud projekti, et luua RR-i juhtimissüsteemi terviklik kirjeldus, milles on kirjeldatud kõik selle elemendid ja juhtimistegevuste aastakalender.

Kogude säilitamise ning andmete ja teenuste kättesaadavaks tegemise vallas oli kõige mahukamaks arendusprojektiks raadiokiip tehnoloogial (RFID) põhineva raamatukaitsesüsteemi terviklahenduse loomine. Raamatukaitsesüsteemi terviklahendus tagab nüüd teavikute kaitse ja ressursimahukate protsesside efektiivsuse, tõstab kliendi vaates teenuse kvaliteeti ja kasutusmugavust. Algas digitaalarhiivi DIGAR analüüs, mis on uue platvormi tellimise ettevalmistuseks. Koostati DIGAR-i ühise kasutajaliidese funktsionaalne kirjeldus. Alustati ajakirjade trükifailide avaldamist DIGAR-i Eesti artiklite portaalil. Viidi läbi e-väljaannete laenutuse sotsiaalseid ja majanduslikke aspekte vaatlev analüüs, mis on aluseks avaliku ja ühtse

üle-eestilise e-väljaannete laenutusteenuse arendamiseks. Jätkus töö uuele väljaannete kataloogimisstandardile RDA (Resource Description and Access) üleminekuks. Kaardistati isikuandmete töötluste ja haldamise vastavus isikuandmete kaitse üldmääruse tingimustele ja asuti andmete töötlust ja haldamist määrusega vastavusse viima. Loodi RR-i uus koduleht. Esitati edukas taotlus EAS-i innovatsiooni edendavate hangete toetamise voo projektiga *Raamatud liikuma* raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) teenuse arendamiseks, projektiga alustatakse 2019. a. RR osales koos Kultuuriministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga raamatukogusüsteemide valitsemismudeli ja kestlikkuse analüüsis, mille tulemused on aluseks raamatukogusüsteemi arendusplaani koostamisel. RR-i arvutitöökohtade haldus viidi üle Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskusesse.

Eriti rõõmustas meid mullune lugemisala külastuste hüppeline kasv, kojulaenutuste ja haridustegevustes osalejate arvu suurenemine. Kogude kättesaadavuse suurendamiseks jõudsimme digiteeritud lehekülgede mahu osas esmakordselt poole miljoni ületamiseni. Üsna ootuspäraseks osutus uute registreeritud kasutajate arvu vähenemine, kuna RR-i hoone on kõigile avatud ja teenuseid saab kasutada ka ilma registreerimiseta. RR-i andmebaaside kasutus oli 6% võrra 2017. a koondtulemusest madalam, selle põhjuseks oli uue kodulehe külastuste vähenemine rohkem kui poole võrra. See on tingitud muutusest statistika kogumise korras.

2018. aasta tulemused võrrelduna 2017. aasta tulemustega			
RR-i soovitusindeks 73% (2018. a eesmärk 65%)	Lugemisala füüsiliste külastuste arv +25% 2017. a 135 125 2018. a 169 228	Registreeritud uued kasutajad -16% 2017. a 8065 2018. a 6732	Kojulaenutuste arv +15% 2017. a 29 256 2018. a 33 701
Haridustegevustes osalenute arv +65% 2017. a 1950 2018. a 3226	RR-i andmebaaside kasutus -6% 2017. a 2 706 472 2018. a 2 551 801	Trükifailide hankimine 99,8 % (2018. a eesmärk 95%)	Digiteeritud lehekülgede arv 530 550 (2018. a eesmärk 450 000)

Teeninduskvaliteet on raamatukogutöö kõige kõrgemalt hinnatud indikaator, mille jälgimine on avalikku teenust pakkuva organisatsiooni üks olulisemaid näitajaid. RR-is on teeninduskvaliteeti pidevalt jälgitud juba viis aastat, klientide tagasisidet kogutakse teenuste soovitusindeksi küsitluste abil.

Soovitusindeks 2016	Soovitusindeks 2017	Soovitusindeks 2018
64%	59,1%	73%

Aasta aastalt on RR-i soovitusindeks tõusnud, ületades 2018. a lõpuks 73% piiri. Näitaja tõus annab tunnistust sellest, et laiapõhjalised tegevused teeninduskvaliteedi tõstmise, ühtlustamise ning teenuste kasutajasõbralikumaks muutmise nimel on vilja kandnud.

RR-i 2018. a tegevusaruanne on ülesehituselt teenuspõhise organisatsiooni ja teenuste strateegiliste eesmärkide tulemuste ülevaade, andes hinnangu aasta ja strateegiaperioodi tulemuslikkusele. Teenused on tegevuseesmärkide alusel kirjeldatud strateegiapeatükkide alajaotistena.

Rahvusraamatukogu tegevuskava 2018 ja tegevusaruanne 2018 on kättesaadavad Rahvusraamatukogu kodulehelt www.nlib.ee/aruanded

FINANTSNÄITAJAD (tuhandetes eurodes)	2016	2017	2018
Bilansimaht	13 588	13 856	13 559
Käibevara	1004	1 238	1 016
Põhivara	12 583	12 619	12 543
Lühiajalised kohustised	489	663	431
Netovara	13 099	13 194	13 128
Müügitulu	672	643	667
Eraldised riigieelarvest	5 840	6 288	6 660
Muud sihtfinantseeringud	679	513	1 170
Tegevuskulud	7 001	7 360	8 575
Tulem	194	95	-66
SUHTARVUD	2016	2017	2018
Käibevara/lühiajalised kohustised	205%	187%	236%
Põhivara/bilansimaht	93%	91%	93%
Netovara/bilansimaht	96%	95%	97%
Müügitulu/eraldised	12%	10%	10%

2018. aastal töötas Eesti Rahvusraamatukogus keskmiselt 258 töötajat; töötajatele makstud töötasude üldsumma oli 3 887 676 eurot. Peadirektori töötasu oli 52 805 eurot.

Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu koosneb seitsmest liikmest. Nõukogu liikmetele maksti tasu 2018. aastal kokku 2 795 eurot.

Raamatupidamise aastaaruanne
Bilanss

(eurodes)

AKTIVA (vara)	lisa	31.12.2018	31.12.2017
Käibevara			
Raha		678 004	876 982
Nõuded ja ettemaksud	2	314 349	332 145
Varud		23 979	28 628
Käibevara kokku		1 016 331	1 237 754
Põhivara			
Materiaalne põhivara	4	12 387 470	12 503 419
Immateriaalne põhivara	5	155 063	115 141
Põhivara kokku		12 542 533	12 618 560
AKTIVA (vara) KOKKU		13 558 865	13 856 314
PASSIVA (kohustised ja netovara)			
Lühiajalised kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	6	430 749	662 566
Lühiajalised kohustised kokku		430 749	662 566
Kohustised kokku		430 749	662 566
Netovara		13 128 116	13 193 748
PASSIVA (kohustised ja netovara) KOKKU		13 558 865	13 856 314

Tulemiaruanne

(eurodes)

	lisa	2018	2017
Müügitulu (Tegevustulu)	8	667 020	643 421
Tegevustoetus		6 660 000	6 288 000
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	9	294 067	264 059
sh välisabi		31 656	62 173
Sihtfinantseerimine tegevuskulude katteks	9	876 348	248 539
sh välisabi		85 910	6 446
Muud tegevustulud		11 563	12 516
Kokku tegevustulud		8 508 998	7 456 536
Kaubad, toore, materjal ja teenused (majandamiskulud)	10	-2 339 028	-1 827 803
Mitmesugused tegevuskulud	11	-396 288	-366 063
Tööjõukulud	12	-5 314 603	-4 664 695
Muu tegevuskulu		-1 250	-2 000
Põhivara kulum ja väärtuse langus kokku	4,5	-523 595	-499 794
Kokku tegevuskulud		-8 574 764	-7 360 355
Tegevustulem		-65 766	96 181
Finantstulud ja –kulud			
Intressikulu		0	-1 230
Intressitulu		134	129
Finantstulud ja –kulud kokku		134	-1 100
Aruandeaasta tulem		-65 633	95 081

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	lisa	2018	2017
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		-65 766	96 181
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum	4,5	523 595	499 794
Põhivara soetamiseks käibemaksukulu		49 297	66 799
Sihtfinantseerimise tulud	9	-294 067	-264 059
Põhitegevusega seotud käibevara muutus		17 796	-58 405
Varude muutus		4 649	15 984
Põhitegevusega seotud kohustiste muutus		-92 503	50 606
Kokku rahavood põhitegevusest		143 000	406 900
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel tasutud		-462 597	-522 585
Laekunud sihtfinantseerimised põhivara soetamiseks		120 485	314 840
Laekunud intressid ja muu finantstulu		134	129
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-341 979	-207 616
Rahavood finantseerimistegevusest			
Tasutud kapitalirendimaksed		0	-6 499
Makstud intressid		0	-1 230
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		0	-7 729
Rahavood kokku		-198 979	191 555
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul			
Raha ja selle ekvivalentide muutus		-198 979	191 555
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul		678 004	876 982

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

Netovara seisuga 31.12.2016	13 098 667
2017. aasta tulem	95 081
Netovara seisuga 31.12.2017	13 193 748
2018. aasta tulem	-65 632
Netovara seisuga 31.12.2018	13 128 116

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Lisaks eeltoodule on Eesti Rahvusraamatukogu kui avalik-õigusliku isiku raamatupidamise aastaaruande koostamisel arvestatud avaliku sektori finantsarvestuse ja – aruandluse juhendis sätestatud nõuete ja arvestuspõhimõtetega. Juhul, kui Raamatupidamise Toimkonna juhendites esitatud arvestuspõhimõtted erinevad avaliku sektori finantsarvestuse ja – aruandluse juhendis sätestatud arvestuspõhimõtetest, lähtutakse avaliku sektori juhendis sätestatud põhimõtetest.

Vara ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiajaliste varadena on näidatud varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal. Lühiajaliste kohustistena on näidatud kohustised, mille maksetähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansipäevast. Ülejäänud varad ja kohustised on näidatud pikaajalistena.

Tulemiaruaruande koostamisel on lähtutud Raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemist nr 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha ja rahavoogude aruanne

Raha ja raha ekvivalentidena rahavoogude aruandes näidatakse raha kassas ja arvelduskontode jääke. Rahavoogude aruande koostamisel on kasutatud kaudset meetodit.

Finantsvarad ja -kohustised

Finantsvaraks loetakse raha, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi kohustisi.

Finantsvarad ja -kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või -kohustisega otseselt seotud tehingukulutusi. Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui Rahvusraamatukogu kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Nõuded ostjate vastu

Ostjatelt laekumata arved kajastatakse lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Lootusetud nõuded on aruandeaastal antud inkassofirmadele.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega seotud otsestest kuludest. Varude arvestuses kasutatakse FIFO meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtuvalt sellest, kumb on madam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus.

Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara on vara, mille kasutusiga on pikem kui üks aasta ja mille maksumus ületab 5000 eurot. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest otsestest kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja – aruandluse juhendile ei lisata põhivara soetusmaksumusele tagastamisele mittekuuluvat käibemaksu, käibemaks kantakse aruandeperioodi kuludesse. Vara, mille maksumus ei ületa 5000 eurot, loetakse väheolulise maksumusega varaks ja kantakse soetamisel kuludesse.

Hilisemate parandustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes. Juhul kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele juhul, kui see vastab materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha isegi juhul, kui see ei olnud eelnevalt eraldi komponendina arvel. Juhul kui asendatava komponendi algne soetusmaksumus (ja sellest tulenevalt tänane bilansiline jääkmaksumus) ei ole teada, siis seda hinnatakse, lähtudes antud komponendi tänasest soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum. Kulumit arvestatakse lineaarselt lähtudes vara kasulikust tööeest. Põhivaragruppide amortisatsiooninormid on järgmised:

hooned ja hoonestusõigus	2 % aastas
masinad ja seadmed	10 - 20% aastas
muu inventar	10 - 25% aastas

Teavikud ja kunstiväärtused võetakse arvele soetusmaksumuses, nende puhul piirväärtust ei rakendata. Maad, teavikud ja kunstiväärtusi ei amortiseerita. Teavikud ja kunstiväärtused kantakse bilansist maha siis, kui need on kasutamiskõlbmatud või hävinenud.

Rahvusraamatukogu ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle rikkemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu. Muudel juhtudel tehakse põhivara väärtuse languse korral kaetava väärtuse test. Juhul, kui põhivara kaetav väärtus (so kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus (miinus müügikulutused) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivarade objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Kui ilmneb, et vara tegelik kasulik tööiga on oluliselt erinev esialgu hinnatust, muudetakse amortisatsiooniperioodi. Olemasolevate varade eluiga vaadatakse üle investeringu- (renoveerimis-) plaanide koostamisel ja parenduste (renoveerimissummade) lisamisel põhivara soetusmaksumusele. Amortisatsiooniperioodi muutuse mõju kajastatakse aruandeperioodis ja järgmistes perioodides, mitte tagasiulatuvalt. Juhul, kui põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsioonimäärad. Vara hakatakse amortiseerima alates tema kasutusvalmis saamise hetkest (st alates hetkest, mil ta on kavandatud seisundis ja asukohas) ning seda tehakse kuni amortiseeritava osa täieliku amortiseerumiseni või vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara on füüsilise substantsita vara, mille kasutusega on pikem, kui üks aasta ja mille maksumus ületab 5000 eurot. Immateriaalset vara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Kulumit arvestatakse lineaarselt lähtudes vara kasulikust tööeest. Tarkvara amortiseeritakse 14 - 25% aastas.

Rendid

Kapitalirendina kajastatakse rendilepinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõik ülejäänud rendilepingud on kajastatud kasutusrendina.

Kapitalirendi kohustist vähendatakse põhiosa tagasimaksetega, intressikulu kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna. Kasutusrendimaksud kajastatakse kasumiaruandes rentnikuna kuluna ja rendileandjana tuluna tekkepõhiselt rendiperioodi jooksul.

Tulu

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale

ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärset määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Toetused

Tegevustoetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest, kajastatakse raha laekumisel tulemiaruanDES tuluna.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk.

Sihtfinantseerimine tegevuskulude katteks kajastatakse lähtuvalt tulude-kulude vastavuse printsiibist. Selliseid laekunud sihtfinantseerimise summasid, millele vastavad kulud tekivad järgmisel perioodil, näidatakse bilansi real „Võlad ja ettemaksud“.

Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks kajastatakse tuluna selles perioodis, millal sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis põhivarana arvele.

Tasuta saadud teenused

Teistelt avaliku sektori üksuselt saadud tasuta teenuseid kajastatakse lähtuvalt avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendi § 32 lg 6 tegevuskuluna ja sihtfinantseerimise tuluna.

Välisvaluutas toimuvate tehingute kajastamine

Välisvaluutas toimuvad tehingud kajastatakse tehingu toimumise päeval kehtiva Euroopa Keskpanga valuutakursiga. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruanDES. Välisvaluutas fikseeritud vara ja kohustised on ümber hinnatud Eurodesse bilansipäeva valuutakursside alusel.

Seotud osapoolte tehingud

Rahvusraamatukogus loetakse seotud osapoolteks peadirektor ja töötajad, kellel on õigus sõlmida Rahvusraamatukogu nimel lepinguid ning nõukogu liikmed, nende lähedased pereliikmed (sh elukaaslased ja lapsed) ning kõigi eelpool nimetatud isikute poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamise aastaaruandes informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või aruandekohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruanne kajastab olulisi vara ja kohustiste hindamist mõjutavaid asjaolusid, mis ilmnESid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul ning on

seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega. Olulisi bilansipäevajärgseid sündmusi, mis ei ole seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega, ei kajastata bilansis, nende olemasolul on nende sisu avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

	lisa	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded ostjate vastu		78 360	60 322
Ebatöenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuded		-3 202	-1 302
Muud viitlaekumised		2 137	963
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3	5 989	5 989
Sihtfinantseerimise nõuded	9	28 198	5 861
Saamata seadusandlusest tulenevad toetused		352	178
Muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud		202 117	259 893
Muud lühiajalised nõuded		398	241
Kokku		314 349	332 145

Muude ettemakstud tulevaste perioodide kuludena on kajastatud järgnevateks perioodideks tellitud perioodika, andmebaaside kasutamise litsentside jms eest tehtud ettemaksed.

Lisa 3 Maksud

	lisa	31.12.2018		31.12.2017	
		ettemakse	võlg	ettemakse	võlg
Ettemaksukonto	2	5 989		5 989	
Käibemaks			15 368		24 283
Erioodustuste tulumaks			2 548		2 869
Üksikisiku tulumaks			47 942		49 240
Sotsiaalmaks			114 758		104 341
Töötuskindlustusmaks			7 122		6 384
Kogumispensioni makse			4 821		4 848
Kokku ettemaksed	2	5 989		5 989	
Kokku võlad	6		192 561		191 965

Lisa 4 Materiaalne põhivara

	Maa	Ehitised ja hoonestus- õigus	Masinad ja seadmed	Infotehno- loogia ja muu inventar	Kunsti- väärtused	Teavikud	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2016	666 017	19 801 978	1 060 785	314 355	69 927	4 259 577	26 172 639
Soetamine 2017		112 470	75 937	109 127	417	215 367	513 318
Ümberklassifitseerimine			-118 407	118 407			0
Mahakandmine 2017			-36 293		-384	-7 464	-44 141
Soetusmaksumus 31.12.2017	666 017	19 914 448	982 022	541 890	69 960	4 467 480	26 641 817
Akumuleeritud kulum 31.12.2016	0	-12 477 934	-1 001 267	-240 560	0	0	-13 719 761
Arvestatud kulum 2017		-403 282	-17 773	-33 875			-454 930
Ümberklassifitseerimine			105 017	-105 017			
Maha kandmine 2017			36 293				36 293
Akumuleeritud kulum 31.12.2017	0	-12 881 216	-877 730	-379 453	0	0	-14 138 398
Jääkmaksumus 31.12.2017	666 017	7 033 232	104 293	162 437	69 960	4 467 480	12 503 418
Soetusmaksumus 31.12.2017	666 017	19 914 448	982 022	541 890	69 960	4 467 480	26 641 817
Soetamine 2018			43 892	122 089		205 865	371 846
Ümberklassifitseerimine							0
Mahakandmine 2018			-30 171			-20 233	-50 404
Soetusmaksumus 31.12.2018	666 017	19 914 448	995 743	663 980	69 960	4 653 112	26 963 260
Akumuleeritud kulum 31.12.2017	0	-12 881 216	-877 730	-379 453	0	0	-14 138 398
Arvestatud kulum 2018		-404 759	-16 367	-46 435			-467 561
Ümberklassifitseerimine							
Maha kandmine 2018			30 171				30 171
Akumuleeritud kulum 31.12.2018	0	-13 285 975	-863 926	-425 888	0	0	-14 575 789
Jääkmaksumus 31.12.2018	666 017	6 628 472	131 818	238 092	69 960	4 653 112	12 387 470

Tõnismägi 2 hoone ventilatsiooniseadmete parendusse investeeriti 2018.aastal 43 892 eurot.

IT- ja muud inventari soetati summas 122 089 eurot, sh 8 serverit kokku 69 219 eurot, RFID toega iseteenindusautomaadi ja turvavärava teenindamiseks vajalikud IT seadmed koos tarkvaraga kokku summas 26 000 eurot ja laenutuskapp summas 26 870

eurot. Teavikute ostmiseks kulus majandusaastal 154 678 eurot. Teavikuid annetati aruandeperioodil summas 51 188 eurot.

Lisa 5 Immateriaalne põhivara

	Tarkvara	Muu immateriaalne põhivara	Kasutusele võtmata tarkvara	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2016	316 151	0	0	316 151
Soetamine 2017		0	21 550	21 550
Mahakandmine 2017	-6 400	0	0	-6 400
Ümberklassifitseerimine	0	0	0	0
Soetusmaksumus 31.12.2017	309 751	0	21 550	331 301
Akumuleeritud kulum 31.12.2016	-185 542	0	0	-185 542
Arvestatud kulum 2017	-37 018	0	0	-37 018
Mahakandmine 2017	6 400	0	0	6 400
Akumuleeritud kulum 31.12.2017	-216 160	0	0	-216 160
Jääkmaksumus 31.12.2017	93 591	0	21 550	115 141
Soetusmaksumus 31.12.2017	309 752	0	21 550	331 302
Soetamine 2018	8 480	0	67 242	75 722
Mahakandmine 2018	0	0	0	0
Ümberklassifitseerimine	0	48 869	-48 869	0
Soetusmaksumus 31.12.2018	318 232	48 869	39 923	407 023
Akumuleeritud kulum 31.12.2017	-216 160	0	0	-216 160
Arvestatud kulum 2018	-27 655	-8 145	0	-35 800
Mahakandmine 2018				0
Akumuleeritud kulum 31.12.2018	-243 815	-8 145	0	-251 960
Jääkmaksumus 31.12.2018	74 416	40 724	39 923	155 063

Immateriaalse põhivarana soetati 2018.aastal tarkvara Goobi. Kasutusele võeti uus koduleht ja kasutusele võtmata on Kirjastajaportaali II etapi arendused.

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

	lisa	31.12.2018	31.12.2017
Võlad tarnijatele		169 164	136 358
Võlad töövõtjatele		21 396	13 413
Maksuvõlad	3	192 560	191 965
Muud viitvõlad		167	852
Muud kohustised		3 622	3 638
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	9	43 118	311 129
Muud saadud ettemaksed		722	5 211
Kokku		430 749	662 566

Lisa 7 Kasutusrent

Kasutusrendi tulu aruandeaastal	lisa	2 018	2 017
Parkla		17 696	15 961
Ruumide rent ja majandamine		316 182	290 674
Kokku	8	333 878	306 635
Kasutusrendi kulu aruandeaastal		2 018	2 017
Sõidukid		4 567	4 947
Kontoritehnika		3 399	5 402
Kokku		7 966	10 349
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		2 018	2 017
12 kuu jooksul		3 330	3 319
1-5 aasta jooksul		7 813	11 143
Kokku		11 143	14 462

Kasutusrendile on antud 10,4% Tõnismägi 2 asuva hoone pinnast. Hoone jääkväärtus on 6 628 472 eurot, seega kasutusrendile antud vara jääkväärtus on 713 170 eurot.

2017.aastal sõlmiti 5 aastane rendileping sõiduauto Toyota RAV 4 kasutamiseks. Leping on mittekatkestatav. Rahvusraamatukogu auto väljaostmisel eelisõigust kasutada ei soovi.

Lisa 8 Müügitulu

Müügitulu tululiikide lõikes	2018		2017	
Üüritulu ja parkimisplatsi rent	333 878	50,1%	306 635	47,7%
Konverentsiteenus	198 519	29,8%	206 620	32,1%
Digitteerimine, skaneerimine	14 770	2,2%	33 793	5,3%
Kirjastusteenused	33 086	5,0%	24 824	3,9%
Kõitmine ja restaureerimine	17 644	2,6%	19 764	3,1%
Koolitused	22 558	3,4%	12 903	2,0%
Ajakirja RK väljaandmine	9 748	1,5%	10 454	1,6%
Näitused	15 105	2,3%	9 182	1,4%
Infoteenused	6 245	0,9%	7 041	1,1%
Arhiveerimine	6 587	1,0%	6 393	1,0%
Ekskursioonid	2 358	0,4%	3 689	0,6%
Muud	6 522	1,0%	2 123	0,3%
Kokku	667 020	100,0%	643 421	100,0%

Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes	2018		2017	
Eesti	641 052	96,1%	608 557	94,6%
Taani	13 986	2,1%	14 625	2,3%
Läti	4 459	0,7%	694	0,1%
Soome	2 958	0,4%	1 297	0,2%
USA	241	0,0%	2 279	0,4%
Austria	0	0,0%	1 921	0,3%
Rootsi	0	0,0%	5 619	0,9%
Belgia	0	0,0%	4 383	0,7%
Muud	4 324	0,6%	4 046	0,6%
Kokku	667 020	100,0%	643 421	100,0%

Lisa 9 Sihtfinantseerimine

Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine	2018	2017
Kultuuriministeerium	211 223	137 167
Muud	51 188	64 719
Riigi Infosüsteemide Amet, struktuuritoetus 2014-2020	31 656	62 173
Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine kokku	294 067	264 059
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	2018	2017
Kultuuriministeerium	418 413	152 331
Rahandusministeerium	265 198	0
Riigikantselei	79 000	81 000
Justiitsministeerium	10 250	3 000
Eesti Kultuurkapital	8 400	320
Rahvusarhiiv	3 000	0
Tartu Ülikool	989	989
Tallinna Kultuuriväärtuste Amet	600	2 900
Läti Rahvusraamatukogu koostööprojekt	2 174	0
Eraisikud	4 313	1 552
Muud	6 230	612
Riigi Infosüsteemide Amet, struktuuritoetus 2014-2020	77 781	5 834
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks kokku	876 348	248 539

Saadud rahalisest sihtfinantseerimisest moodustavad enamuse Kultuuriministeeriumi ja Riigikantselei toetus.

Rahandusministeeriumi poolne mitterahaline sihtfinantseering summas 265 198 sisaldab alates 2018. aastast Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskusele üle antud IT teenuste tulu summas 214 198 eurot ja Riigi Tugiteenuste Keskuse poolt korraldatud teenusepõhise juhtimissüsteemi rakendamise riigihankest tulu summas 51 000 eurot.

Kultuuriministeeriumilt saadi 2018. aastal sihtfinantseeringut Raamatukogu hoone remondiks sh gaasikustutussüsteemi testimiseks ja parendamiseks summas 260 256 eurot. 198 557 euroga toetati raamatukaitsesüsteemi (RFID) väljaehitamist, 32 000 euroga e-raamatukogu arendamist ning kirjastajaportaali arendamist 71 123 euroga. Lisaks väiksemad sihtotstarbelised toetused.

Riigikantseleilt saadi toetust Euroopa Liidu infokeskuse finantseerimiseks 79 000 eurot.

Riigi Infosüsteemide Ametilt struktuuritoetuste fondi periood 2014-2020 vahenditest kirjastajate Kirjastajaportaali arenduse II ja III etapi teostamiseks 76 117 eurot.

Sihtfinantseerimise nõuded	lisa	31.12.2018	31.12.2017
Kultuuriministeerium		0	27
Riigi Infosüsteemide Amet, struktuuritoetus 2014-2020		28 198	5 834
Nõuded sihtfinantseerimise osas kokku	2	28 198	5 861

Sihtfinantseerimise ettemakse	lisa	31.12.2018	31.12.2017
Kultuuriministeerium		32 406	294 455
Justiitsministeerium		0	8 000
I. Eenmaa sihtkapital		4 087	4 337
Läti Rahvusraamatukogu koostööprojekt		6 625	0
Muu		0	3 338
Kultuurkapital		0	1 000
Kohustused sihtfinantseerimise osas kokku	6	43 118	311 129

Lisa 10 Majandamiskulud

	2018	2017
Administreerimiskulud	-118 677	-69 465
Lähetused	-26 846	-15 283
Koolitused	-50 001	-56 786
Kinnistute ja hoonete majandamiskulud ja remont	-961 864	-841 560
Teavikute ja perioodikaga seotud kulud	-418 843	-339 287
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-162 954	-104 498
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-482 357	-275 712
Sõidukite majandamiskulud	-12 835	-11 557
Inventar ja inventari remondikulud	-61 717	-66 601
Reklaami ja kommunikatsiooni kulud	-8 656	-14 882
Muud	-34 278	-32 172
Kokku	-2 339 027	-1 827 802

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud

	2018	2017
Maksud, lõivud (käibe-, maa-, ettevõtetulumaks jms)	-392 740	-363 146
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded (sh leppetrahvid)	-2 559	-2 713
Muud tegevuskulud (valuutakursi vahe)	-989	-204
Kokku	-396 288	-366 063

Lisa 12 Tööjõukulud

	2018	2017
Töötasud kokku	-3 940 474	-3 460 975
Erisoodustused	-27 752	-22 380
Sotsiaalkindlustusmaksed	-1 346 377	-1 181 340
Kokku	-5 314 603	-4 664 695

Keskmine töötajate arv	258	264
------------------------	-----	-----

	2018	2017
Peadirektori tasud	-52 805	-49 059
Nõukogu liikmete tasud	-2 795	-2 210
Kokku	-55 600	-51 269

Lisa 13 Seotud osapoolte tehingud

Eesti Rahvusraamatukogu ei ole seotud osapooltega 2018. aastal teinud avalikustamisele kuuluvaid õigusaktidele, aruandekohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele mittevastavaid tehinguid.

Lisa 14 Bilansipäevajärgsed sündmused

Aastaaruande koostamise ajal on käimas läbirääkimised Kirjastajaportaali arenduspartneriga lepingu lõpetamisest, millega võib kaasneda arenduse peatumine ja saadud toetuse tagastamine.

Kirjastajaportaali arenduse II ja III etapi teostamiseks rahaldas Riigi Infosüsteemide Amet 2017.aastal taotluse toetuse struktuuritoetuste fondi periood 2014-2020 vahenditest. Projekti kogumaksumus on 346 940 eurot, millest toetus katab 85% kogumaksumusest.

28.02.2019.a seisuga on Riigi Infosüsteemide Amet välja maksnud toetust summas 144 124,86 eurot.

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Rahvusraamatukogu nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Eesti Rahvusraamatukogu (asutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2018, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 6 kuni 21 esitatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt asutuse finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme asutusest sõltumatu kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama asutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas asutuse likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad asutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks asutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust asutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada asutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 5. aprill 2019

/digitaalselt allkirjastatud/

Andris Jegers
Vandeauditori number 171

KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17
Narva mnt 5, 10117 Tallinn

Majandusaasta aruande allkirjad

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Majandusaasta aruanne on kinnitanud nõukogu poolt 9. aprillil 2019. aastal.

Peadirektor:

/allkirjastatud digitaalselt/

Janne Andresoo

Nõukogu esimees:

/allkirjastatud digitaalselt/

Aadu Must